

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva ulica 20–25, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 09000-7/2025/3

Datum: 3. 4. 2025

SKUPNO POROČILO O IZVAJANJU ZAKONA O DOSTOPU DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA ZA LETI 2023 IN 2024

Marec 2025

POVZETEK

Vlada Republike Slovenije vsaki dve leti sprejme skupno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja za pretekli leti na podlagi statističnih podatkov o postopkih, ki jih sporočijo državni organi in organi lokalnih skupnosti.

V letu 2023 so državni organi in organi lokalnih skupnosti rešili skupno 6392 zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja. Od tega so državni organi v letu 2023 rešili 71,65 odstotka vseh zahtev, organi lokalnih skupnosti pa 28,35 odstotka. V letu 2024 je bilo rešenih skupno 6538 zahtev, od tega so državni organi rešili 74,41 odstotka vseh zahtev, organi lokalnih skupnosti pa 25,59 odstotka.

Poleg tega so v letu 2023 državni organi in organi lokalnih skupnosti rešili 32 zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja, v letu 2024 pa 31 zahtev. Da je zahtev za ponovno uporabo v zadnjih letih vedno manj, gre pripisati bolj proaktivni objavi odprtih podatkov na nacionalnem portalu OPSI. To pomeni, da so podatki na voljo za prosto uporabo brez registracije ali postopka. Prav tako so podatki objavljeni in na voljo tudi na portalih in spletnih straneh državnih organov in organov lokalnih skupnosti.

Večina zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja državnih organov in organov lokalnih skupnosti je tako kot v prejšnjih letih ugodno rešena (prosilci so zahtevane informacije prejeli v celoti); v letu 2023 je bil ta delež 54,77 odstotka, v letu 2024 50,52 odstotka. Sledijo jim delno ugodene zahteve, nato zahteve, ki so v celoti zavrnjene, in ostale odločitve, kamor se uvrščajo zavržene ali odstopljene zahteve oziroma ustavljen postopek ali pa zahteve, ki so še v postopku reševanja.

Tudi v letih 2023 in 2024 je najpogostejši razlog za delno zavrnitev zahteve za dostop do informacij javnega značaja po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja osebni podatek. Najpogostejši razlog za zavrnitev zahteve v celoti pa dejstvo, da organ ni razpolagal z zahtevano informacijo.

Informacijski pooblaščenec je v letu 2023 izdal 237 odločb, ki se nanašajo na pritožbe zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti v zvezi z dostopom in ponovno uporabo informacij javnega značaja, v letu 2024 pa 348 odločb. Tako kot v prejšnjih letih je v večini primerov informacijski pooblaščenec zavrnil pritožbe prosilcev, in sicer v letu 2023 v 139 primerih (58,65 odstotka vseh odločitev) in v letu 2024 v 195 primerih (56,03 odstotka odločitev).

Ministrstvo za javno upravo, ki je ministrstvo, pristojno za področje transparentnosti in dostopa do informacij javnega značaja, je opravljalo svoje naloge s področja izvajanja zakonodaje, svetovanja in izobraževanja. Slovensko društvo INFORMATIKA je ekipi OPSI, ki jo sestavljajo zaposleni na Ministrstvu za javno upravo in Ministrstvu za digitalno preobrazbo, podelilo srebrni častni znak za leto 2024 in sicer za spodbujanje, promocijo in neposredne aktivnosti zagotavljanja objave odprtih podatkov javnega sektorja v Republiki Sloveniji.

Državni zbor je 24. 1. 2023 sprejel Zakon o ratifikaciji Konvencije Sveta Evrope o dostopu do uradnih dokumentov. Konvencija je prvi mednarodni instrument, ki ureja splošno pravico dostopa do uradnih dokumentov v hrambi javnih organov. V letu 2023 smo obeleževali 20. obletnico sprejetja prvega Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (2003), zato ima ratifikacija tudi pomembno sporočilo za dodatno mednarodno zavezanost k transparentnosti delovanja javnega sektorja.

VSEBINA

1	UVOD	4
2	TRANSPARENTNOST INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA IN DOSTOP DO NJIH	5
2.1	ZAKONODAJNI OKVIR DOSTOPA DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA	5
2.2	SPLOŠNO O TRANSPARENTNOSTI DELOVANJA ORGANOV	5
2.3	TRANSPARENTNOST POSLOVNIH SUBJEKTOV POD PREVLAJUJOČIM VPLIVOM OSEB JAVNEGA PRAVA	6
2.4	NACIONALNI PORTAL OPSI IN ODPIRANJE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA	6
2.5	PROAKTIVNA OBJAVA INFORMACIJ NA PODROČNIH PORTALIH	7
2.5.1	<i>Register zavezancev za informacije javnega značaja – RZIJZ.....</i>	<i>7</i>
2.5.2	<i>Objava transakcij javnega sektorja – TZIJZ.....</i>	<i>7</i>
2.5.3	<i>Aplikacija za prikaz porabe javnega denarja – Erar.....</i>	<i>7</i>
2.5.4	<i>Portal javnih naročil in elektronsko javno naročanje – eJN in Statist.....</i>	<i>7</i>
2.5.5	<i>Spletna objava proračuna Republike Slovenije.....</i>	<i>8</i>
2.5.6	<i>Javna objava dodeljenih državnih pomoči</i>	<i>8</i>
2.5.7	<i>Objava finančnih poročil o financiranju volilnih kampanj in političnih strank – JVRK.....</i>	<i>8</i>
2.5.8	<i>Proaktivna objava podatkov o plačah v javnem sektorju – Portal plač.....</i>	<i>8</i>
2.5.9	<i>Spletna objava dokumentacije iz javnih razpisov – Javne objave.....</i>	<i>8</i>
2.6	OCENE SLOVENIJE NA PODROČJU ODPRTIH PODATKOV	8
2.7	PODATKI O USPOSABLJANJIH S PODROČJA ZDIJZ IN ODPRTIH PODATKOV	9
3	STATISTIKA O IZVAJANJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024	11
3.1	ZAVEZANCI ZA ODDAJO LETNEGA POROČILA.....	11
3.2	ZAHTEVE ZA DOSTOP IN PONOVO UPORABO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA.....	11
3.2.1	<i>Pregled rešenih zahtev.....</i>	<i>11</i>
3.2.2	<i>Pregled v celoti ugodenih, delno ugodenih in v celoti zavrnjenih zahtev</i>	<i>12</i>
3.2.3	<i>Pregled razlogov za zavrnitev zahtev pri delno ugodenih in v celoti zavrnjenih zahtevah</i>	<i>13</i>
4	PRITOŽBENI POSTOPKI NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024.....	15
4.2	ODLOČBE INFORMACIJSKEGA POOBlašČENCA.....	16
4.3	PODATKI INŠPEKTORATA ZA JAVNI SEKTOR O NADZORU NAD IZVAJANJEM.....	16
5	SODNA STATISTIKA NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024	18
5.1	ODLOČBE UPRAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE	18
5.2	ODLOČBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE	18
5.3	ODLOČBE USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE	19
6	PREGLED SODNE PRAKSE NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024	20
6.1	SODBE UPRAVNEGA SODIŠČA	20
6.2	SODBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE 2023 IN 2024	23
6.3	SODBA USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE	24

1 UVOD

Državni organi in organi lokalnih skupnosti morajo pripraviti letno poročilo o izvajanju Zakona o dostopu do informacij javnega značaja¹ (v nadaljnjem besedilu: ZDIJZ), skladno s 37. členom, za preteklo leto in ga do 31. januarja predložiti Ministrstvu za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU), ki je pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja.

Vlada Republike Slovenije za obdobje dveh let sprejme skupno poročilo o izvajanju ZDIJZ na podlagi prejetih poročil državnih organov in organov lokalnih skupnosti ter ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v seznanitev.

Vsebina poročila je določena v 27. členu Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja² (v nadaljnjem besedilu: uredba). Letno poročilo mora vsebovati:

- naziv in sedež organa;
- oznako leta, na katero se poročilo nanaša;
- število vloženih zahtev za dostop oziroma ponovno uporabo informacij javnega značaja;
- število ugodenih zahtev za dostop oziroma ponovno uporabo informacij javnega značaja;
- število zavrnjenih zahtev za dostop oziroma ponovno uporabo informacij javnega značaja z navedbo razlogov za vsako zavrnitev;
- število vloženih pritožb in izdanih odločb po pritožbah z opisom odločitve;
- število sproženih upravnih sporov zoper dokončne odločbe ter v primeru molka organa;
- število in seznam prejetih sodnih odločb, s katerimi je bilo ugodeno tožbi prosilca v upravnem sporu, vključno z navedbo razlogov, na katerih temelji odločitev sodišča;
- skupno število zbirk podatkov in seznam tistih zbirk podatkov, ki v skladu z zakonom pomenijo odprte podatke za namen ponovne uporabe (stanje ob koncu poročevalskega obdobja).

Skupno poročilo za leti 2023 in 2024 je sestavljeno iz dveh delov. V prvem delu (poglavje 2) so predstavljene glavne aktivnosti s področja informacij javnega značaja, v drugem delu (poglavje 3, 4 in 5) pa je predstavljeno poročilo o vodenju upravnih postopkov po ZDIJZ, ki vsebuje statistiko za leti 2023 in 2024 o postopkih na prvi in drugi stopnji v zvezi z zahtevami za dostop do informacij javnega značaja in zahtevami za ponovno uporabo podatkov javnega sektorja. V nadaljevanju je prikazana tudi sodna praksa (poglavje 6).

¹ Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22

² Uradni list RS, št. 24/16 in 146/22

2 TRANSPARENTNOST INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA IN DOSTOP DO NJIH

2.1 ZAKONODAJNI OKVIR DOSTOPA DO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

ZDIJZ je temeljni zakon, ki pomeni podlago za odprto in pregledno delovanje vlade, državnih organov, organov javne uprave in tudi širšega javnega sektorja, kot je navedeno v naslednjem odstavku.

Javnost in odprtost delovanja sta predpisani za državne organe, organe lokalnih skupnosti, javne agencije, javne sklade in druge osebe javnega prava, nosilce javnih pooblastil in izvajalce javnih služb, v določenem obsegu pa zavezuje tudi poslovne subjekte, v katerih ima večinski delež država ali samoupravna lokalna skupnost oziroma druga oseba javnega prava.

Dostop se lahko zagotavlja z objavo, obveznosti objave so določene v 10. členu ZDIJZ. Zlasti gre za veljavne predpise, predloge predpisov in prečiščena besedila predpisov z delovnega področja organa. Obveznost objave velja tudi za programe, strategije, stališča, mnenja in navodila, ki so splošnega pomena in so pomembna za poslovanje organa oziroma odločanje organa o pravicah in obveznostih fizičnih in pravnih oseb ter za informacije o njegovih dejavnostih in storitvah. Na portalu javnih naročil se objavljajo tudi objave in razpisna dokumentacija v zvezi z oddajo javnih naročil.

Informacije javnega značaja so vsi dokumenti, zadeve, dosjeji, registri, evidence ali dokumentarna gradiva, s katerimi razpolagajo, informacije javnega značaja, razen izjem (npr. določenih v 5.a in 6. členu ZDIJZ). V upravnem postopku po ZDIJZ pooblaščenca oseba ob upoštevanju 5.a in 6. člena ZDIJZ sprejme odločitev, ali in v kolikšni meri je neki dokument dostopen javnosti. V navedenih členih so določene izjeme od dostopa dokumenta javnosti zaradi zavarovanja zasebnih oziroma javnih interesov (npr. tajni podatki, osebni podatki, varstvo informacij, če sodni ali upravni postopek še ni končan).

Ne glede na morebitni obstoj izjeme od dostopa po 5.a ali prvem odstavku 6. člena ZDIJZ pa mora organ prosilcu posredovati informacije, kadar gre za podatke, ki se nanašajo na: a) porabo javnih sredstev, b) opravljanje javne funkcije oziroma delovno razmerje javnega uslužbenca ali c) podatke glede emisij v okolje, odpadkov, nevarnih snovi in druge podatke, za katere tako določa zakon, ki ureja varstvo okolja, ter če je javni interes glede razkritja močnejši od javnega interesa ali interesa drugih oseb za omejitev dostopa do zahtevane informacije, razen v taksativno določenih primerih.

Organ prve stopnje mora odločitev po ZDIJZ sprejeti v 20 delovnih dneh. V primeru molka organa se šteje, da je dostop zavrnil. Nadzorni organ na področju dostopa do informacij javnega značaja je Informacijski pooblaščenec Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: IP); Informacije javnega značaja - IPRS. Prosilec lahko zoper odločbo organa prve stopnje vložijo pritožbo pri IP. Zoper odločitev IP je mogoče sprožiti upravni spor pred Upravnim sodiščem Republike Slovenije.

2.2 SPLOŠNO O TRANSPARENTNOSTI DELOVANJA ORGANOV

Odprto in pregledno delovanje javne uprave zagotavlja, da javnost lahko spremlja delo javnih organov, vpliva na njihovo delo s sodelovanjem v postopkih odločanja in nosilce odločitev lahko pozove k sprejemanju odgovornosti. Transparentnost delovanja organov javnega sektorja se kaže prek:

- možnosti spletnega dostopa javnosti do podatkov iz javnih evidenc;
- proaktivnega razširjanja informacij s strani organov;
- sodelovanja javnosti pri sprejemanju predpisov;
- transparentnosti porabe javnih sredstev;
- omogočanja dostopa do informacij javnega značaja na podlagi individualne zahteve;
- proaktivnega odpiranja podatkov in omogočanja ponovne uporabe podatkov javnega sektorja.

Ministrstvo za javno upravo (v nadaljnjem besedilu: MJU) je pristojno za področje dostopa do informacij javnega značaja in opravlja spodbujevalne in razvojne naloge za transparentno in odprto delovanje organov javnega sektorja.

Več informacij je dostopnih na spletni strani GOV.SI: <https://www.gov.si/teme/informacije-javnega-znacaja/>, kjer so objavljena celovita pravna mnenja.

2.3 TRANSPARENTNOST POSLOVNIH SUBJEKTOV POD PREVLAJUJOČIM VPLIVOM OSEB JAVNEGA PRAVA

ZDIJZ kot zavezanca za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja v določenem delu zavezuje tudi podjetja pod prevladujočim vplivom države, občin ali drugih oseb javnega prava. Z večjo transparentnostjo pri sklepanju poslov se pripomore k učinkovitejšemu upravljanju premoženja in finančnih sredstev poslovnih subjektov pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava, predvsem gospodarskih družb v lasti države. Zakonodajalec je z uporabo načela sorazmernosti (temu je pritrdilo tudi ustavno sodišče³) za podjetja pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava opredelil, kaj spada v okvir informacij javnega značaja, in določil minimalni nabor osnovnih podatkov iz pogodb, ki naj bi bili praviloma javni (ob tem je preostala vsebina lahko poslovna skrivnost).

Na podlagi ZDIJZ morajo tako zavezana podjetja pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava na spletu objavljati osnovne podatke iz pogodb o izdatkih, ki se nanašajo na donatorske, sponzorske, svetovalne in druge avtorske ali intelektualne storitve. Navedene družbe morajo objavljati štiri osnovne vrste podatkov: pogodbeno vrednost in vrednost posameznih izplačil, vrsta pogodbe, podatki o prejemniku ter datum in trajanje posla (enajsti odstavek 10.a člena ZDIJZ). Dodatno so podjetja pod prevladujočim vplivom države zavezana objavljati tudi podatke o prejemkih in bonitetah vodstvenih oseb.⁴

2.4 NACIONALNI PORTAL OPSI IN ODPIRANJE PODATKOV JAVNEGA SEKTORJA

Podatki so ključna sestavina gospodarske rasti, konkurenčnosti, inovacij, ustvarjanja delovnih mest in družbenega napredka. Aplikacije, ki temeljijo na podatkih, lahko koristijo državljanom in podjetjem na več načinov. Z njimi je mogoče izboljšati zdravstveno varstvo, povečati varnost prometnih sistemov, zmanjšati stroške javnih storitev ter izboljšati energetske učinkovitost, njihova ponovna uporaba pa prispeva tudi k pomembnim družbenim ciljem, kot sta odgovornost in transparentnost.

Portal OPSI je nacionalni portal odprtih podatkov Slovenije, je ključni pospeševalec razvoja na tem področju. Ima dvojni namen, in sicer je:

- centralni katalog zbirk podatkov v državi, torej popis zbirk – metapodatkov, ki jih vodijo državni organi, občine in drugi organi javnega sektorja, ter
- enotno spletno mesto za objavo samih podatkov v strojno berljivih formatih.

Na portalu objavljajo podatke organi javnega sektorja, in sicer po posameznih področjih. Na dan 31. 12. 2022 je bilo objavljenih 8322 zbirk. 5337 evidenc in zbirk vsebuje podatke objavljene na način odprtih podatkov.

Portal zagotavlja vsakomur pravico do brezplačne in preproste ponovne uporabe tistih prosto dostopnih podatkov, ki so objavljeni kot »odprti podatki«, in sicer za kateri koli (neprofitni ali profitni) namen. Veliko podatkov je dosegljivih v strojno berljivi obliki, ki omogoča raziskovalcem, novinarjem in podjetnikom izdelavo novih analiz, aplikacij, vizualizacij in podobno.

Portal zagotavlja tudi učinkovito povezovanje s sorodnimi portali EU (primer: **EU open data PORTAL** itd.) in drugimi portali, nudi podporo avtomatiziranemu zbiranju metapodatkov (harvesting) in podatkov s področnih portalov (na primer: **Portal Prostor Geodetske uprave RS - E-prostor**, spletno aplikacijo Statističnega urada Stat.si (**SURS**), itd.).

Nacionalni portal OPSI je hrbtenica ekosistema, v katerem podatki lahko preprosto krožijo med javnimi institucijami ter med javnimi institucijami, podjetji in civilno družbo za ustvarjanje novih izdelkov in storitev na podlagi dostopnejših podatkov.

Na podlagi zgleda javnega sektorja je treba k odpiranju in izmenjavi podatkov, kjer je to smiselno in primerno, spodbujati tudi zasebni sektor (podjetja in nevladne organizacije). Prvi korak, s katerim sta se sektorja bolje povezala, je bila ustanovitev **Stičišča odprtih podatkov Slovenije (OPSI Hub)**.

³ Odločba ustavnega sodišča št. U-I-52/16-17 z dne 12. 1. 2017, dostopna na: <http://odlocitve.us-rs.si/sl/odlocitev/US31079>.

⁴ Brošura ZDIJZ-C: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MJU/STIPS/Transparentnost/Razno/Brosura-ZDIJZ-C-april-2014.pdf>.

Na podlagi odprtih podatkov javnega sektorja so nastale številne inovativne aplikacije, na primer: **Točen.si** je mobilna aplikacija, ki uporabniku omogoča enostavno in enovito uporabo osebnih in trajnostnih oblik mobilnosti. Na enem mestu je mogoče preveriti trenutne vozne rede in zasedenost avtobusov, koles Bikelj in Avant2GO električnih vozil v Ljubljani in okolici. **Avtolog**, ki prikazuje podatke o vozilih (o njihovi zgodovini opravljenih tehničnih pregledov, registracij itd.), **Gremo na elektriko**, ki uporabnikom električnih vozil omogoča iskanje in uporabo električnih polnilnic v Sloveniji in zunaj njenih meja. Uporabniki električnih vozil lahko z aplikacijo spremljajo polnjenje vozila.

Parlamer je orodje, ki z analizo glasovanj in transkriptov nastopov lajša spremljanje dela v Državnem zboru. Prav tako je izdelano spletno orodje občinski parlamer, ki je za zdaj nameščeno v občinah Lendava, Hrastnik in Ljubljana, ter številne druge aplikacije in vizualizacije.

Tudi državni organi in občine so zelo dejavni pri izdelavi aplikacij, na primer **E-prostor**, **Meteo**, **Promet.si** in mnoge druge.

2.5 PROAKTIVNA OBJAVA INFORMACIJ NA PODROČNIH PORTALIH

Na podlagi ZDIJZ so javno dostopni vsi podatki o porabi javnih sredstev, torej tudi podatki o izdatkih ministrstev in vlade. Te podatke organi proaktivno objavljajo, kar pomeni, da je na določenih namenskih portalih vsakodnevno mogoče pogledati v finančne transakcije posameznega organa javnega sektorja.

2.5.1 Register zavezancev za informacije javnega značaja – RZIJZ

Register zavezancev za informacije javnega značaja (**RZIJZ**), ki ga upravlja Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (**AJPES**), ponuja pregled nad vsemi institucijami oziroma poslovnimi subjekti, ki uporabljajo javna sredstva (državni organi, organi lokalnih skupnosti, javne agencije, javni skladi in druge osebe javnega prava) ali delujejo s sredstvi, ki so v lasti države ali občin (podjetja večinoma v lasti države ali občin). Informacije iz registra so na voljo brezplačno tudi za ponovno uporabo (format XML).

2.5.2 Objava transakcij javnega sektorja – TZIJZ

Uprava Republike Slovenije za javna plačila v skladu s četrtem odstavkom 10.a člena ZDIJZ spletno objavlja transakcije javnih institucij in drugih zavezancev za dostop do informacij javnega značaja. Spletna aplikacija **TZIJZ** ponuja vpogled v javne informacije o transakcijah, ki jih izvajajo javni gospodarski zavodi, javna podjetja, poslovni subjekti, ki so 100-odstotno v lasti subjektov javnega sektorja, in drugi uporabniki proračunskih sredstev, ki so registrirani v registru zavezancev za informacije javnega značaja.

2.5.3 Aplikacija za prikaz porabe javnega denarja – Erar

Aplikacija **Erar**⁵, ki jo vodi Komisija za preprečevanje korupcije Republike Slovenije, ponuja vpogled v transakcije javnih institucij in družb v lasti države ter občin, ki se nanašajo na blago in storitve, plače, socialne prejemke, pokojnine, subvencije, štipendije itd. Javna osvetlitev toka denarja med javnim in zasebnim sektorjem povečuje odgovornost nosilcev javnih funkcij za smotno in učinkovito porabo javnih sredstev, omogoča argumentirano razpravo o sprejetih in načrtovanih investicijah ter zmanjšuje tveganja za slabo upravljanje, zlorabo oblasti, predvsem pa omejuje sistemsko korupcijo, nepošteno konkurenco in klientelizem.

2.5.4 Portal javnih naročil in elektronsko javno naročanje – eJN in Statist

Na **portalu javnih naročil** se objavljajo elektronske kopije pogodb, koncesij in javno-zasebnih partnerstev ter informacije javnega značaja iz njih, in sicer v 48 dneh od oddaje javnega naročila, podelitve koncesije ali izbire izvajalca javno-zasebnega partnerja. Objavljene informacije so na portalu javnih naročil samodejno objavljene enkrat na tri mesece po stanju na zadnji dan vsakega trimesečja tudi v strojno berljivem formatu.

Način, formate in mesto objave javno dostopnih informacij javnega značaja iz pogodb o izvedbi javnega naročila, koncesijskih pogodb in pogodb o javno-zasebnem partnerstvu s strani registriranih zavezancev

⁵ Erar – Marca 2025 je Komisija za preprečevanje korupcije predstavila novo aplikacijo Erar. Gre za novo, izboljšano aplikacijo za prikaz porabe javnega denarja v Republiki Sloveniji. S prenovo aplikacije je Komisija za preprečevanje korupcije zagotovila sodobno, stabilno in tehnološko dovršeno aplikacijo, ki bo omogočala še večjo transparentnost javnega sektorja in boljši nadzor nad porabo javnih sredstev.

iz 1. člena in drugega odstavka 1.a člena ZDIJZ, ki nastopajo kot naročniki, koncedenti ali javni partnerji, ureja Pravilnik o objavah pogodb s področja javnega naročanja, koncesij in javno-zasebnih partnerstev⁶.

Dodatno transparentnost omogoča informacijska rešitev **STATIST**, ki zagotavlja celovito objavo informacij o javnih naročilih. Aplikacija za izbrani časovni okvir prikaže vsoto pogodbenih vrednosti vseh oddanih javnih naročil, deset največjih naročnikov in deset največjih ponudnikov z vrednostjo in številom oddanih oziroma dodeljenih naročil, vrednost in število javnih naročil glede na poreklo ponudnika, najpogostejše oddana naročila glede na predmet javnega naročila in pravno podlago. Prikazani podatki se lahko izvozijo in ponovno uporabijo. V letu 2025 bo informacijsko rešitev STATIST nadomestila informacijska rešitev SKRINJA.

2.5.5 Spletna objava proračuna Republike Slovenije

Spletno mesto **državni proračun** – interaktivni grafični prikaz podatkov, ki je bilo vzpostavljeno januarja 2020, omogoča tekoče spremljanje prihodkov in odhodkov državnega proračuna, vsebuje pa tudi podrobnejše informacije o posameznih projektih, ki so financirani ali sofinancirani iz državnega proračuna. Prikaz uporabniku omogoča podrobnejši vpogled v posamezni segment proračunske porabe, omogoča pa tudi iskanje podatkov glede na regijo, občino in vrednost projekta.

2.5.6 Javna objava dodeljenih državnih pomoči

Aplikacija je namenjena informativnemu vpogledu **dodeljenih državnih pomoči** po posameznem prejemniku, iz centralne evidence državnih pomoči Ministrstva za finance. Podatki iz centralne evidence dodeljenih pomoči temeljijo na poročanih podatkih, ki jih dajalci morajo zagotoviti v skladu s 5. členom Uredbe o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«⁷, zato so informativne narave.

2.5.7 Objava finančnih poročil o financiranju volilnih kampanj in političnih strank – JVRK

Transparentnost financiranja volilnih kampanj in političnih strank je zagotovljena z objavo finančnih poročil organizatorjev volilnih kampanj in letnih poročil političnih strank na spletni strani Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve – aplikacija **JVRK**.

2.5.8 Proaktivna objava podatkov o plačah v javnem sektorju – Portal plač

Spletna aplikacija **Portal plač** javnega sektorja, ki jo vodi MJU, omogoča transparentnost in analizo podatkov o masah posameznih tipov in virov sredstev, ki jih proračunski uporabniki obračunavajo pri plačah zaposlenih v javnem sektorju v skladu z določbami Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (**ZSPJS**)⁸, ki je v poročevalskem obdobju še veljal.

2.5.9 Spletna objava dokumentacije iz javnih razpisov – Javne objave

ZDIJZ določa obvezno objavo določenih informacij iz javnih razpisov, ki se nanašajo na dodelitev sredstev, subvencij, posojil in drugih oblik sofinanciranja iz državnega ali občinskih proračunov. Uredba v 10. členu podrobneje ureja, katere podatke iz javnih razpisov morajo organi objavljati na spletnih straneh. Organi od leta 2018 dokumente iz javnih razpisov in tudi drugih postopkov (javna naročila, javne dražbe itd.) objavljajo na enotnem spletnem mestu **GOV.SI**, kjer je tudi osebna izkaznica javnega razpisa za potrebe transparentnosti in standardizirane objave podatkov o javnih razpisih in tudi priporočila pripravljavcem javnih razpisov.

Državljeni in podjetja do storitev še vedno dostopajo v okviru samostojnih storitvenih portalov, kot so: **eUprava**, **eDavki**, **SPOT**, **eProstor** in mnogi drugi. GOV.SI pa je prek posameznih tem in zbirke vseh storitev državne uprave povezan z ustreznimi storitvami na storitvenih portalih.

2.6 OCENE SLOVENIJE NA PODROČJU ODPRTIH PODATKOV

Slovenija je zelo dejavna na področju odpiranja podatkov javnega sektorja. V rednem letnem poročilu Evropske komisije o zrelosti odprtih podatkov (spletna stran: [Open Data Maturity Report \(odm2024_full_report.pdf\)](#)) za leto 2024 je dosegla skupno 14. mesto in se uvrstila v skupino hitrih sledilcev (Fast Trackers)⁹.

⁶ Uradni list RS, št. 5/15 in 53/22.

⁷ Uradni list RS, št. 61/04, 22/07 in 50/14.

⁸ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21, 139/22, 38/24, 48/24 – odl. US in 95/24 – ZSTSPJS

⁹ Skupine: 1. Trend-setters, 2. Fast Trackers, 3. Followers, 4. Beginners

OECD ocenjuje odprtost javnih podatkov v okviru **OURData Index**-a. V zadnjem poročilu OECD o zrelosti odprtih javnih podatkov za leto 2023 ([547558-ourdata-index-policy-paper-2020.pdf](#)) je Slovenija od objave prejšnjega indeksa leta 2019 napredovala z 10. na 7. mesto na svetu med državami, ki so v svoje sisteme uvedle napredno politiko odprtih podatkov z dodelanim portalom in mehanizmi za usklajevanje in vodenje na državni ravni.

2.7 PODATKI O USPOSABLJANJIH S PODROČJA ZDIJZ IN ODPRTIH PODATKOV

– Usposabljanja v okviru Upravne akademije

MJU je v letu 2023 in 2024 v okviru Upravne akademije organiziralo usposabljanja na temo uporabe ZDIJZ s praktičnimi primeri. Udeleženci so lahko podrobneje spoznali naslednje vsebine: upoštevanje izjem dostopa do informacij javnega značaja kako odločati o dostopu do informacij, ki vsebujejo podatek o poslovni skrivnosti, podatek iz dokumentacije javnih naročil, javnih razpisov, kako odločati, kadar je del dokumentacije avtorsko delo, kdaj govorimo o ponovni uporabi podatkov, kako je z dostopom do informacij javnega značaja, če je informacija povezana s podatkom o porabi javnih sredstev ali kadar gre za okoljske podatke in podobno. Organizirani sta bili dve usposabljanji na temo Uporaba ZDIJZ s praktičnimi primeri, na katerih je sodelovalo 40 udeležencev in eno posebno usposabljanje za glavne inšpektorje, ki se ga je udeležilo 36 udeležencev.

– IX. posvet o izvajanju dvojezičnosti

MJU je 15. 5. 2024 organiziralo IX. posvet o izvajanju dvojezičnosti v devetih občinah, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost, ki je potekal v Domanjševcih. Ena izmed tem posveta je bila izvajanje Zakona o dostopu informacij javnega značaja pri spletnih straneh občin, konkretno: pravni viri in dolžnosti občin, ki zavezujejo občine k uporabi dvojezičnosti; dolžnosti občin pri zagotavljanju dvojezičnosti v upravnem postopku; dolžnost občin v zvezi z dvojezičnim objavljanjem informacij javnega značaja na svetovnem spletu in ugotovitve pri pregledu spletnih strani občin glede dvojezičnosti.

– Svečana akademija ob Svetovnem dnevu pravice vedeti v znamenju 20. obletnice ZDIJZ.

Ob 20. letnici sprejema ZDIJZ sta MJU in IP v okviru dogodkov ob Svetovnem dnevu pravice vedeti, 27. 9. 2023, priredila svečano akademijo z naslovom »Informacije javnega značaja so in bodo krojile odprtost družbe«.¹⁰

– Okrogla miza: »Sprašujmo državo – 20 let dostopa do informacij javnega značaja«

Ob svetovnem dnevu pravice vedeti in 20. obletnici uveljavitve ZDIJZ, septembra 2023, so Transparency International Slovenia in partnerji javno predstavili novo spletno platformo »Vprašaj državo«, hkrati pa organizirali okroglo mizo, katere se je udeležil tudi državni sekretar MJU.¹¹

– Spletno usposabljanje oseb, pooblaščenih za odločanje po ZDIJZ

MJU in IP sta ob svetovnem dnevu »Pravice vedeti (ZDIJZ od A do Ž - IPRS)«, ki ga obeležujemo 28. septembra, pripravila skupni dogodek, ki je potekal 27. 9. 2024. Spletno usposabljanje je bilo namenjeno osebam, pooblaščenim za odločanje o dostopu do informacij javnega značaja, in drugim, ki se srečujejo s temi zadevami. Usposabljanja se je udeležilo več kot 500 udeležencev.

¹⁰ Svečana akademija ob Svetovnem dnevu pravice vedeti v znamenju 20. obletnice ZDIJZ | GOV.SI.

¹¹ Okrogla miza: "Sprašujmo državo – 20 let dostopa do informacij javnega značaja" | GOV.SI

2.8 PODATKI O DOGODKIH S PODROČJA ODPRTIH PODATKOV

Seznam najpomembnejših dogodkov na področju odpiranja podatkov javnega sektorja, ki jih je organiziralo MJU skupaj z drugimi organi in Stičiščem odprtih podatkov Slovenije – OPSI Hub, so:

- **Tradicionalni hekaton 2023–2024** z naslovom Vseslovenski hackathon – Z odprto znanostjo sooblikuj prihodnost. Hekaton so organizirali Arnes, Slovensko društvo informatika, portal OPSI, Slovenska skupnost odprte znanosti, SLING, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za računalništvo in informatiko, UNESCO.
- **Tradicionalno sodelovanje v okviru Festivala odprtih podatkov** s študenti slovenskih fakultet. Študentje vsako leto v okviru študijskega programa izdelajo seminarske naloge (analize, vizualizacije, aplikacije) na temo ponovne uporabe podatkov. Podatke pripravijo ministrstva oziroma organi javnega sektorja (Statistični urad Republike Slovenije, Policija, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvo za zdravje, Nacionalni inštitut za javno zdravje, Agencija Republike Slovenije za okolje, Direkcija Republike Slovenije za vode in drugi). Študentje na posebnem srečanju predstavijo svoje izdelke;
- **Delovna srečanja urednikov portala OPSI**; npr.: Pričakovanja, da bodo odprti podatki prispevali k družbenim, ekonomskim in okoljskim preobrazbam I – marec 2024
- **31. konferenca »Dnevi slovenske informatike«** 12, ki je potekala 14. in 15. 5. 2024 v Portorožu, kjer je ekipa OPSI prejela srebrni častni znak za spodbujanje, promocijo in neposredne aktivnosti zagotavljanja objave odprtih podatkov javnega sektorja v Republiki Sloveniji.

Različni drugi dogodki, konference, seminarji:

- Mednarodna delavnica za ponudnike podatkov – maj 2023
- Vloga skrbnika podatkov za slovenski javni sektor - delavnica junij 2023
- Digitalne rešitve na kohezijski pogon: »Edino merilo našega uspeha je uporabnik« - november 2023
- Mednarodni dan odprtih podatkov 2023 | OPSI - Odprti podatki Slovenije
- Srečanje ob mednarodnem dnevu odprtih podatkov – marec 2024 (Pričakovanja, da bodo odprti podatki prispevali k družbenim, ekonomskim in okoljskim preobrazbam | GOV.SI

¹² Ekipa OPSI - Odprti podatki Slovenije prejela srebrni častni znak | GOV.SI.

3 STATISTIKA O IZVAJANJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024

3.1 ZAVEZANCI ZA ODDAJO LETNEGA POROČILA

V skladu s 37. členom ZDIJZ so letno poročilo za preteklo leto dolžni pripraviti državni organi in organi lokalnih skupnosti in ga posredovati MJU. Seznam organov je objavljen na spletni strani GOV.SI¹³

3.2 ZAHTEVE ZA DOSTOP IN PONOVO UPORABO INFORMACIJ JAVNEGA ZNAČAJA

3.2.1 Pregled rešenih zahtev

V poročevalskem letu 2023 so državni organi in organi lokalnih skupnosti rešili 6392 zahtev za dostop do informacije javnega značaja, v poročevalskem letu 2024 pa 6538 zahtev. Poleg tega so v letu 2023 državni organi in organi lokalnih skupnosti rešili 32 zahtev za ponovno uporabo informacij javnega značaja, v letu 2024 pa 31 zahtev.

Nizek odstotek zahtev za ponovno uporabo gre pripisati proaktivni objavi odprtih podatkov na spletnih straneh oziroma portalih zavezancev. Pomembno vlogo ima nacionalni portal OPSI, kjer so podatki na voljo za prosto nadaljnjo ponovno uporabo. Prav tako pa k temu prispeva vsa vedno večja ozaveščenost prasilcev, kje in kako pridobiti podatke.

Tabela 1 Število rešenih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja v letih 2023 in 2024

	2023		2024	
Dostop	6360	99,50 %	6507	99,53 %
Ponovna uporaba	32	0,50 %	31	0,47 %
SKUPAJ	6392		6538	

Tabela 2 Število rešenih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja v letu 2023 za državne organe in organe lokalnih skupnosti

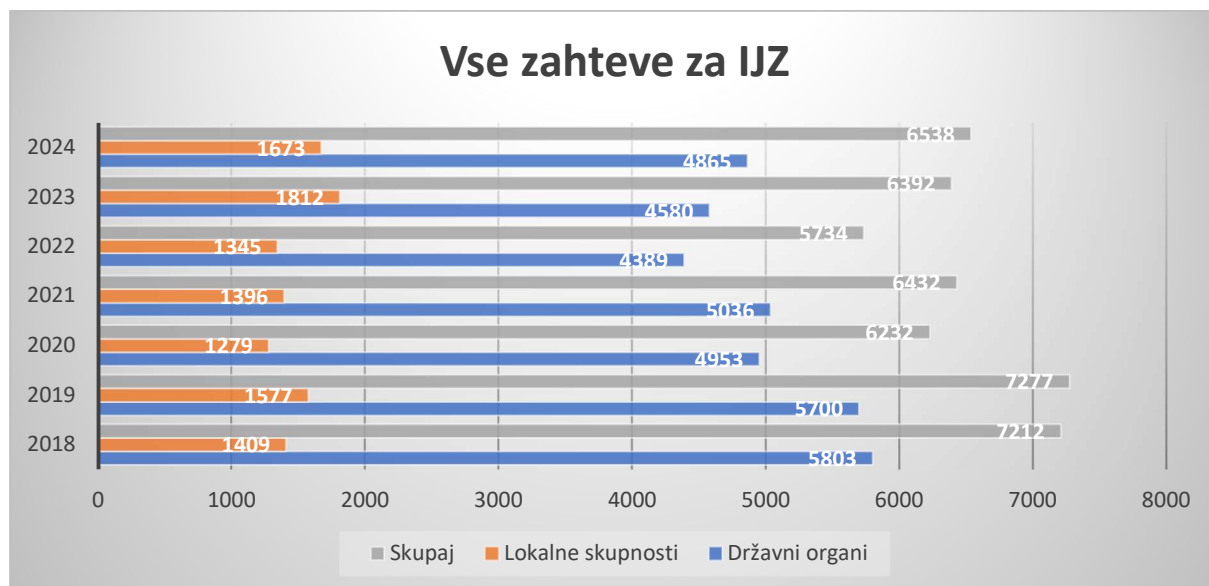
2023	Državni organi		Organi lokalnih skupnosti	
Dostop	4563	99,63 %	1797	99,17 %
Ponovna uporaba	17	0,37 %	15	0,83 %
SKUPAJ	4580		1812	

Tabela 3 Število rešenih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja v letu 2024 za državne organe in organe lokalnih skupnosti

2024	Državni organi		Organi lokalnih skupnosti	
Dostop	4848	99,65 %	1659	99,16 %
Ponovna uporaba	17	0,35 %	14	0,84 %
SKUPAJ	4865		1673	

¹³ Državni organi: Državni organi | GOV.SI Občine: Občine | GOV.SI

Graf 1 Prikaz števila vseh rešenih zahtev za dostop in za ponovno uporabo IJZ od 2018 do 2024

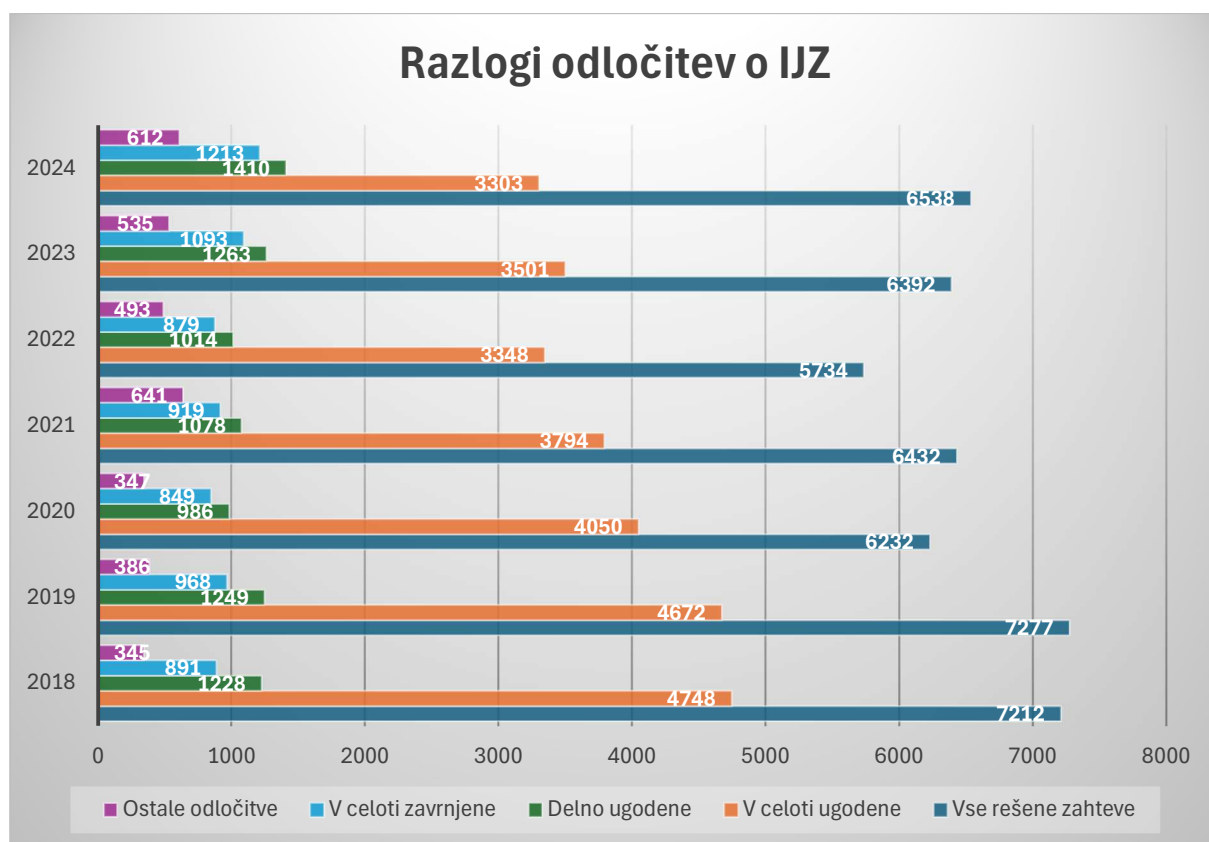
3.2.2 Pregled v celoti ugodenih, delno ugodenih in v celoti zavrnjenih zahtev

Tabela 4 Število ugodenih, v celoti zavrnjenih in delno ugodenih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja ter število ostalih odločitev za leti 2023 in 2024

Vrsta odločitve	Skupaj		Dostop do IJZ		Ponovna uporaba	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
V celoti ugodene	3501	3303	3480	3277	21	26
V celoti zavrnjene	1093	1213	1090	1208	3	5
Delno ugodene	1263	1410	1256	1410	7	0
Ostale odločitve	535	612	534	612	1	0
SKUPAJ vse rešene zahteve	6392	6538	6360	6507	32	31

Večina zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja od državnih organov in organov lokalnih skupnosti je tako kot v prejšnjih letih ugodno rešena (prosilci so zahtevane informacije prejeli v celoti); v letu 2023 je bil ta delež 54,8 odstotka, v letu 2024 50,5 odstotka. Sledijo jim delno ugodene zahteve, nato zahteve, ki so v celoti zavrnjene, in ostale odločitve, kamor se uvrščajo zavržene ali odstopljene zahteve oziroma ustavljen postopek ali pa zahteve, ki so še v postopku reševanja.

Graf 2 Prikaz ugodenih, v celoti zavrnenih in delno ugodenih zahtev za dostop in ponovno uporabo informacij javnega značaja ter ostalih odločitev – primerjava med leti od 2018 do 2022

3.2.3 Pregled razlogov za zavrnitev zahtev pri delno ugodenih in v celoti zavrnenih zahtevah

Tabela 5 Najpogostejših deset razlogov za v celoti ali delno zavrnjene zahteve po ZDIJZ v letih 2023 in 2024

Državni organi in organi lokalne samouprave	V celoti zavrnjeno		Delno zavrnjeno	
	2023	2024	2023	2024
Osební podatek	99	144	969	1002
Organ ne razpolaga z informacijo	664	805	262	319
Varovanje tajnosti vira	11	6	23	22
Notranje delovanje/dejavnost	29	46	24	31
Poslovna skrivnost	6	28	54	44
Ni IJZ	16	57	13	19
Kazenski pregon/postopek s prekrški	10	30	5	13
Upravni postopek	19	15	8	11
Tajni podatek	7	4	9	17

Dokument v izdelavi	17	28	7	15
Zaupnost davčnega postopka	8	9	5	5
Sodni postopke	14	15	4	4
Drugo	81	56	32	40

Pri razlogih za zavrnitev zahteve v celoti prevladuje razlog, da organ ne razpolaga z informacijo, ki je zahtevana. Pojem informacije javnega značaja je opredeljen v prvem odstavku. 4. člena. ZDIJZ, ki določa, da je informacija javnega značaja informacija, ki izvira iz delovnega področja organa, nahaja pa se v obliki dokumenta, zadeve, dosjeja, registra, evidence ali dokumentarnega gradiva, ki ga je organ izdelal sam, v sodelovanju z drugim organom, ali pridobil od drugih oseb. V omenjeni določbi so zapisani trije osnovni kriteriji, ki morajo biti kumulativno izpolnjeni, da lahko govorimo o obstoju informacije javnega značaja: 1. informacija mora izvirati iz delovnega področja organa, 2. organ mora z njo razpolagati, 3. nahajati se mora v neki materializirani obliki.

Pogoja, da mora organ z zahtevano informacijo razpolagati in da se mora ta nahajati v neki materializirani obliki, pomenita, da predstavlja informacijo javnega značaja samo dokument, ki že obstaja, je že ustvarjen, oziroma dokument, ki ga je organ v okviru svojega delovnega področja že izdelal oziroma pridobil, lahko tudi od drugih oseb, celo od zasebnopravnih subjektov, ki niso organi v smislu 1. člena ZDIJZ. Organi, zavezanci po ZDIJZ, so zato dolžni omogočiti dostop le do že obstoječih informacij in niso dolžni ustvariti novega dokumenta, zbirati informacij, opravljati raziskave, analizirati podatkov, odgovarjati na vprašanja ali podajati dodatnih pojasnil, da bi zadostili zahtevi prosilca. Izjema od napisanega so le informacije, ki se nahajajo v računalniških bazah, nastalih v zvezi z dejavnostjo organa, kadar je s pomočjo iskalnika relativno enostavno pridobiti določene podatke iz računalniške baze.

Najpogostejši razlog pri delni zavrnitvi zahteve za dostop po ZDIJZ je varstvo osebnih podatkov. Skladno s 3. točko prvega odstavka 6. člena ZDIJZ organ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na osebni podatek, katerega razkritje bi pomenilo kršitev varstva osebnih podatkov v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov, oziroma v skladu z Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov).

4 PRITOŽBENI POSTOPKI NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024

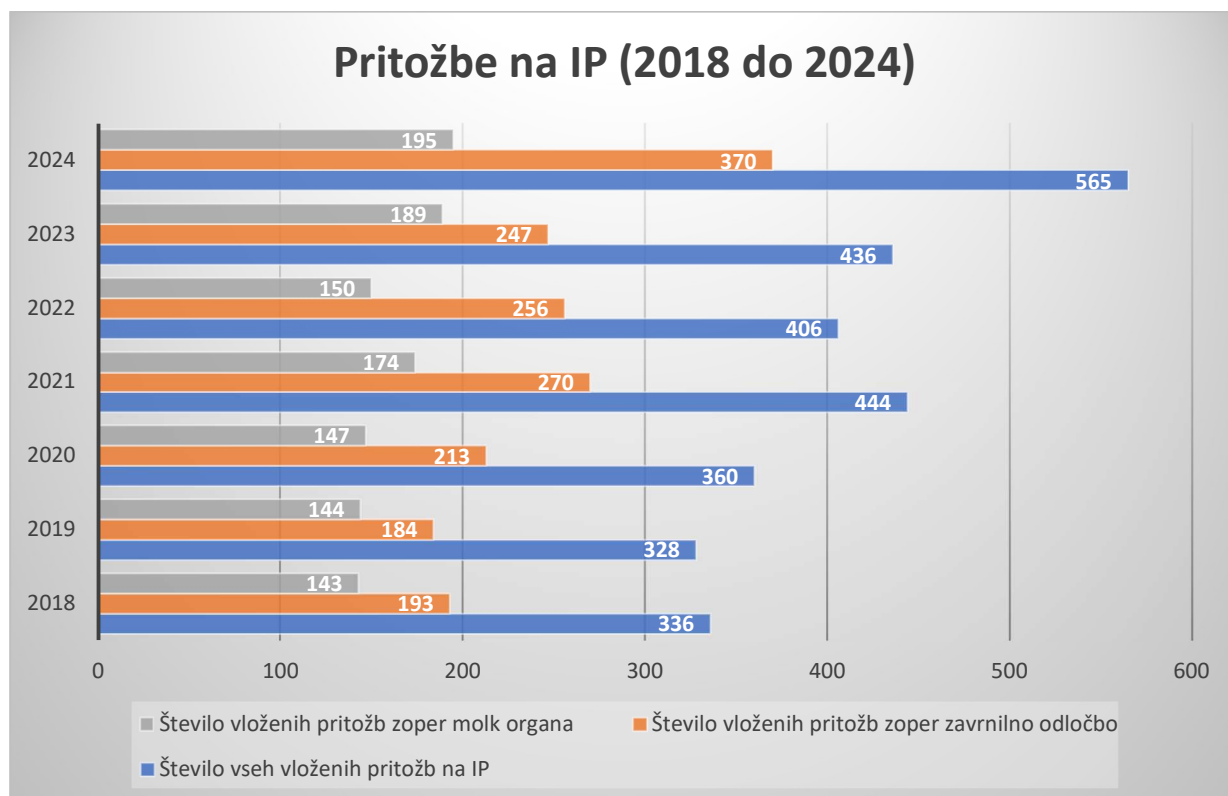
4.1 VLOŽENA PRAVNA SREDSTVA ZOPER ODLOČITVE DRŽAVNIH ORGANOV IN ORGANOV LOKALNIH SKUPNOSTI

V letu 2023 je bilo vloženo 436 pritožb IP, v letu 2024 pa je bilo vloženi 565 pritožb. Število je narastlo predvsem pri vloženi pritožbi na zavrnilno odločbo. Se je pa število odločb zoper molk organa pri državnih organih zmanjšalo (iz 122 na 96), kar nakazuje trend izboljšanja oziroma večjo ozaveščenost v zvezi s tem. Žal je trend pri organih lokalnih skupnosti obraten (povečanje iz 67 na 99).

Tabela 6 Število vloženi pritožbi zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti v letih 2023 in 2024

		SKUPAJ	Državni organi	Organi lokalnih skupnosti
Število vseh vloženi pritožbi na IP	2023	436	299	137
	2024	565	348	217
Število vloženi pritožbi zoper zavrnilno odločbo	2023	247	177	70
	2024	370	252	118
Število vloženi pritožbi zoper molk organa	2023	189	122	67
	2024	195	96	99

Graf 3 Prikaz vloženi pritožbi zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti – primerjava med leti od 2018 do 2024

4.2 ODLOČBE INFORMACIJSKEGA POOBLAŠČENCA

IP je v letu 2023 izdal 237 odločb, ki se nanašajo na pritožbe zoper odločitve državnih organov in organov lokalnih skupnosti v zvezi z dostopom in ponovno uporabo informacij javnega značaja. V letu 2024 pa je bilo teh odločb 348.

IP je v letu 2023 zavrnil pritožbo prosilcev v 139 primerih (58,6 odstotka njegovih odločitev). V letu 2024 je zavrnil 195 primerov oziroma 56 odstotkov odločitev.

IP je v letu 2023 pritožbam ugodil v 14 primerih, v letu 2024 pa je ugodno rešil 23 pritožb in so prosilci dobili informacije, ki so jih zahtevali.

Tabela 7 Število in vrsta izdanih odločb Informacijskega pooblaščenca v letih 2023 in 2024

	SKUPAJ		Državni organi		Organi lokalnih skupnosti	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Število in vrsta izdanih odločb IP	237	348	168	232	69	116
V celoti ugodeno	14	23	11	17	3	6
Delno ugodeno/delno zavrnjeno	60	82	37	38	23	44
Vrnjeno v ponovno odločanje	22	38	13	24	9	14
V celoti zavrnjeno	139	195	105	145	34	50
Zavržene pritožbe in odločbe o ničnosti	2	10	2	8	/	2

Več o odločitvah in ostalih aktivnostih IP na področju dostopa do informacij javnega značaja je razvidno iz poročil IP za leti 2023 in 2024, objavljena na spletni strani IP¹⁴.

4.3 PODATKI INŠPEKTORATA ZA JAVNI SEKTOR O NADZORU NAD IZVAJANJEM

Inšpektorat za javni sektor (v nadaljnjem besedilu: IJS) MJU v okviru svojih pristojnosti v zvezi z ZDIJZ opravlja **inšpekcijski nadzor glede izvajanja določb, ki se nanašajo na odločanje v postopku** z zahtevo za informacije javnega značaja, saj se ti postopki subsidiarno vodijo v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku (v nadaljnjem postopku: ZUP)¹⁵. Inšpekcijske nadzore v zvezi s tem izvaja upravna inšpekcija. Inšpekcijski nadzor v zvezi z drugimi določbami v zakonu ni predviden.

IJS v zvezi z izvajanjem določb ZDIJZ vodi tudi prekrškovne postopke. Le-te vodi na podlagi ugotovitev v postopkih inšpekcijskega nadzora, na podlagi prejetih predlogov upravičenih predlagateljev in na podlagi pregledov, ki jih opravi po uradni dolžnosti v zvezi z izpolnjevanjem obveznosti zavezancev glede proaktivnih objav določenih informacij na njihovih spletnih straneh. ZDIJZ namreč za zavezance za informacije javnega značaja določa obveznost priprave, vzdrževanja in objave katalogov informacij javnega značaja ter objave drugih informacij javnega značaja iz 10. člena ZDIJZ v svetovnem spletu.

Postopki na podlagi inšpekcijskega nadzora – Upravni postopki:

- 2023: 4 kršitve (v 2 primerih je šlo za kršitev zaradi neupravičenega ne posredovanja informacij javnega značaja, v 2 primerih, ker ni bil izdelan uradni zaznamek).
- 2024: 6 kršitev (3, ker organ ni predložil letnega poročila v roku, 2, ker organ ni izdelal upravnega akta ter 1 zaradi neupravičenega ne posredovanja informacij javnega značaja).

¹⁴ Letna poročila IP: Letna poročila - IPRS (ip-rs.si)

¹⁵ Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb

Prekrškovni postopki:

Tabela 8 Obravnavanje prekrškovnih postopkov po ZUP-1 v letu 2023 in 2024

Leto	Prekrškovni postopki prenešeni iz prejšnjih let	Prekrškovni postopki uvedeni v letu posameznem letu	Prekrškovni postopki zaključeni v letu posameznem letu	Nezaključeni prekrškovni postopki na zadnji dan leta	Vložene zahteve za sodno varstvo	Uspešne zahteve za sodno varstvo
2023	2	6	5	3	0	0
2024	4	8	9	3	0	0

Postopki na podlagi pregledov, ki jih opravi sam IJS:

IJS je v letu 2023 na podlagi Letnega načrta dela opravil dodatno tudi preglede katalogov informacij javnega značaja pri 62 upravičencih. Pri 21 subjektih je bilo ugotovljenih 22 kršitev in so bili uvedeni prekrškovni postopki. Izrečenih je bilo 18 opozoril in v 3 primerih so bili postopki ustavljeni. Največ kršitev je bilo v zvezi z ne objavo kataloga informacij javnega značaja ali je bila nepopolna njegova vsebina (20 kršitev), so pa tudi druge kršitve: v 1 primeru ne objava informacij iz sklenjenih pogodb (javna naročila) in v 1 primeru ne objava podatkov odgovorne osebe za posredovanje informacij javnega značaja s strani vodstva oseb javnega prava pod prevladujočim vplivom občine/države.

IJS v letu 2024 ni načrtoval pregledov katalogov informacij javnega značaja.

5 SODNA STATISTIKA NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024

5.1 ODLOČBE UPRAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE

V letu 2023 je Upravno sodišče Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Upravno sodišče) izdalo 37 odločb s področja dostopa oziroma ponovne uporabe informacij javnega značaja (odločbe državnih organov, občin ali drugih zavezancev iz širšega javnega sektorja za informacije javnega značaja). V 11 zadevah je Upravno sodišče tožbi ugodilo, v 17 tožbo zavrnilo, v 2 delno ugodilo in v 7 zadevah je šlo za končanje postopka iz postopkovnih razlogov. Upravno sodišče vodi statistiko za državne organe in organe lokalnih skupnosti skupaj z drugimi zavezanci iz širšega javnega sektorja.

V letu 2024 je Upravno sodišče izdalo 41 odločb s področja dostopa oziroma ponovne uporabe informacij javnega značaja (odločbe državnih organov, občin ali drugih zavezancev iz širšega javnega sektorja za informacije javnega značaja). V 17 zadevah je sodišče tožbi ugodilo, v 14 zadevah tožbo zavrnilo, v 8 zadevah tožbi delno ugodilo in v 2 zadevah je šlo za končanje postopka iz postopkovnih razlogov.

Tabela 9 Število izdanih odločb Upravnega sodišča v zvezi z dostopom do informacij javnega značaja v letih 2018–2024

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Število izdanih odločitev Upravnega sodišča	47	49	20	32	36	37	41
Število izdanih sodnih odločb, kjer je v postopku na prvi stopnji odločal državni organ ali organ lokalne skupnosti	47	/*	/*	/*	/*	/*	/*
Število primerov, ko je sodišče tožbi ugodilo	9	21	7	6	10	11	17
Število primerov, ko je sodišče tožbi delno ugodilo	2	0	0	1	2	2	8
Število primerov, ko je sodišče tožbo zavrnilo	28	20	9	16	22	17	14
Ostalo (zavrženje, ustavitev postopka)	8	8	4	9	2	7	2

* Upravno sodišče podatka ne vodi.

5.2 ODLOČBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE

Vrhovno sodišče v upravnih sporih poleg pritožb rešuje tudi predloge za dopustitev revizije in revizije, če so na podlagi predlogov dopuščene.

5.2.1 Pritožbe

V letu 2023 so bile zoper sklepe Upravnega sodišča vložene štiri pritožbe (I Up 143/2023, I Up 144/2023, I Up 156/2023 in I Up 157/2023). Vse štiri pritožbe so bile zavržene kot nedovoljene zaradi pomanjkanja postulacijske sposobnosti.

V letu 2024 so bile vložene tri pritožbe (I Up 45/2024, I Up 66/2024 in I Up 283/2024). Ena pritožba je bila zavržena, eni pritožbi je bilo ugodeno in sklep Upravnega sodišča razveljavljen ter zadeva vrnjena Upravnemu sodišču v nov postopek, o eni pritožbi pa še ni bilo odločeno.

5.2.2 Predlog za dopustitev revizije

V letih 2023 in 2024 sta bila prejeta po dva predloga za dopustitev revizije (X DOR 11/2023, X DoR 103/2023, X DoR 122/2024 in X DOR 180/2024).

V letu 2023 je bilo odločeno o štirih predlogih za dopustitev revizije (X DOR 282/2022, X DOR 286/2022, X DOR 293/2022 in X Dor 11/2023). V treh primerih je bila revizija dopuščena, v enem primeru pa ne.

O dveh predlogih, prejetih leta 2024 (X DOR 122/2024 in X Dor 180/2024), še ni bilo odločeno; odločeno pa je bilo o enem predlogu, kjer je bila revizija dopuščena (X DOR 103/2023).

5.2.3 Revizija

V letu 2023 je Vrhovno sodišče na podlagi sklepov o dopustitvi revizije prejelo tri revizije (X Ips 16/2023, X Ips 33/2023 in X Ips 34/2023) in v letu 2024 dve reviziji (X Ips 1/2024 in X Ips 26/2024). V letu 2023 ni bilo odločeno o nobeni reviziji, v letu 2024 pa je bilo odločeno o treh revizijah (X Ips 1/2024, X Ips 34/2023 in X Ips 24/2022), od tega je bilo dvema revizijama ugodeno, ena revizija pa je bila zavrnjena.

5.3 ODLOČBE USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE

V letih 2023 in 2024 ni bila izdana nobena odločba ustavnega sodišča, ki bi se neposredno nanašala na področje dostopa do informacij javnega značaja.

6 PREGLED SODNE PRAKSE NA PODROČJU ZDIJZ ZA LETI 2023 IN 2024

V nadaljevanju so predstavljeni izseki iz nekaterih sodb, ki so pomembni z vidika implementacije ZDIJZ glede na posamezne pravne institute, kot so: poslovna skrivnost, osebni podatek, tajni podatek, zaščita vira, poraba javnih sredstev, zaposlitev v javnem sektorju in drugi.

6.1 SODBE UPRAVNEGA SODIŠČA¹⁶

6.1.1 SODBE UPRAVNEGA SODIŠČA V LETU 2023

Sodba I_U_966_2021-26 z dne 04.01.2023

Institut: podatki o porabi javnih sredstev

Povzetek:

Tožena stranka je pravilno ugotovila, da so elementi, ki kažejo na zlorabo pravice, pogostost vlaganja zahtev, obsežnost zahtev, nesorazmerna obremenitev organa, nagajivost ipd. ter da so šikanozne tiste zahteve, s katerimi želi prosilec škodovati organu na primer z žalitvami, vlaganjem velikega števila zahtev, obsežnimi zahtevami ipd., v obravnavanem primeru pa ni šlo za tak primer. Prav tako je bilo pravilno ugotovljeno, da gre pri izplačilih delovne uspešnosti iz sredstev, pridobljenih na trgu, za prosto dostopne informacije javnega značaja, ker gre za podatke o porabi javnih sredstev, torej so podatki, ki so predmet zahteve prosilca, absolutno javni podatki in kot taki prosto dostopni javnosti.

Sodišče se tudi ne strinja s tožbeno trditvijo, da če javni zavod neko dejavnost financira iz tržne dejavnosti, da potem podatki v zvezi s to dejavnostjo ne morejo biti predmet zahteve za dostop do informacij javnega značaja. Javni zavodi so ustanovljeni za opravljanje javnih služb, sredstva, namenjena opravljanju javnih služb pa so brez dvoma del javne porabe. Po presoji sodišča so torej tudi tista sredstva tožeče stranke, ki so pridobljena s prodajo blaga in storitev na trgu, javna sredstva in torej tudi ravnanje s temi sredstvi je podvrženo dostopu do informacij javnega značaja in so ta sredstva lahko predmet zahteve po ZDIJZ.

Šesti odstavek 38. člena ZSPJS določa, da so javnosti po postopku, ki ga ureja ZDIJZ, dostopni individualni podatki o znesku celotne bruto plače vsakega javnega uslužbenca in vsakega funkcionarja brez zmanjšanja za morebitne odbitke iz naslova izvršbe, kreditov ali drugih osebnih obveznosti. Torej so ti podatki javni na dveh pravnih podlagah, tako na podlagi ZDIJZ kot na podlagi ZSPJS

Sklep I U 1240/2022-7 z dne 5. 1. 2023

Institut: rok za vložitev tožbe, nujna zadeva, prepozna tožba, zavrženje tožbe, tek procesnih rokov med sodnimi počitnicami

Povzetek:

Postopki v upravnem sporu zoper odločbo, ki jo izda Informacijski pooblaščenec, so nujni in prednostni, zato na podlagi drugega odstavka 83. člena v zvezi z 9. točko tretjega odstavka 83. člena ZS procesni rok za vložitev tožbe v obravnavani zadevi teče tudi v času poletnega poslovanja sodišča.

Sodba IV U 77-2020-62 z dne 10. 3. 2023

Institut: poslovna skrivnost, postopek javnega naročila, izvajalec javne službe

Povzetek:

Ko prosilec zahteva informacijo javnega značaja, ki izvira iz zaključenega postopka javnega naročila, se zahteva opredelitev do vsakega posameznega dokumenta v luči varstva poslovne skrivnosti in morebitnem vplivu razkritja informacij na konkurenčnost izbranega ponudnika v tekočih in bodočih javnih naročilih. Trditveno in dokazno breme je na subjektu, katerega poslovna skrivnost se varuje.

Sodišče na tem mestu pojasnjuje še, da dokumenti, ki izkazujejo izpolnjevanje pogojev v postopku javnega naročila, sami po sebi niso nujno informacije javnega značaja. Namen prava EU na področju javnih naročil⁵ je predvsem zagotoviti obstoj neizkrivljene konkurence. V skladu s 3. členom Pogodbe o delovanju Evropske unije sodi področje določitev pravil o konkurenci, potrebnih za delovanje notranjega trga (b) med področja z izključno pristojnostjo EU, zato morajo nacionalna sodišča nacionalne pravne norme razlagati tako, da se zagotovi učinkovitosti evropskega prava in pri tem upoštevati tudi sodebne SEU, ki je že večkrat tolmačilo Direktivo 2014/24/EU. SEU je v zadevi C-450/06, Varec SA, z dne 14. 2.

¹⁶ <https://www.ip-rs.si/informacije-javnega-zna%C4%8Daja/sodbe-upravnega-sodi%C5%A1%C4%8Da>

2008 obravnavalo vprašanje kolizije načela transparentnosti in javnosti ter načela zaupnosti (ZJN-3 ureja ti načeli v 6. in 35. členu) in v zadevi C-927/19, UAB "Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras" proti UAB "Ecoservice Klaipėda" med drugim nadgradilo stališče iz zadeve C-450/06 ter sodbo v Zadevi C-54/21, ANTEA POLSKA S.A. in drugi proti Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie z dne 17. 11. 2022. V slednji je sodišče presodilo, da je varstvo zaupnosti iz Direktive 2014/24 širše od varstva, ki se nanaša le na poslovne skrivnosti, breme ohranitve podatkov kot zaupnih pa je naročnik dolžan ne samo obrazložiti, ampak neizbranemu ponudniku, ki te podatke zahteva, v nevtralni obliki posredovati, če je to mogoče in če tako posredovanje omogoča ohranitev zaupnosti specifičnih elementov teh podatkov, glede katerih je varstvo iz tega naslova upravičeno, tudi njihovo bistveno vsebino, zlasti vsebino podatkov o odločilnih vidikih svoje odločitve in izbrane ponudbe. Med drugim je sodišče v tej zadevi odločilo tudi, da razkritja informacij, posredovanih naročniku v okviru postopka javnega naročanja, ni mogoče zavrniti, če te informacije, čeprav so upoštevne za zadevni postopek javnega naročanja, nimajo nobene gospodarske vrednosti v širšem okviru dejavnosti teh gospodarskih subjektov.

Sodišče je že pojasnilo, da v obravnavani zadevi podatke, ki so javni že po zakonu, opredeljuje tretji odstavek 6. člena ZDIJZ, vendar takšna opredelitev ne pomeni, da (uspešno) zatrjevanje varstva poslovne skrivnosti v povezavi z svobodno gospodarsko pobudo in varstvom konkurence ni dovoljeno, pomeni pa, da nosi glavno breme dokazovanja stranka. Po presoji sodišča v obravnavani zadevi tožeča stranka zatrjevanega nasprotja z določbami drugih predpisov, tudi Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence ni izkazala, prav tako sodišče ocenjuje, da ni konkretizirala zatrjevanj o vplivu razkritja podatkov na pogajalski položaj in strategijo tožeče stranke v postopkih javnega naročanja tako, da bi lahko uspešno vplivala na odločitev, ki temelji na zakonodajalčevi presoji prevladujočega interesa javnosti.

Sodba I U 1490/2020-22 z dne 21. 7. 2023

Institut: volitve ustavnega sodnika, tajnost glasovanja,

Povzetek:

Sama tajnost glasovanja za ustavnega sodnika ne izključuje niti ne omejuje pravice dostopa do informacij javnega značaja, ko je glasovanje enkrat zaključeno.

Sodišče v zvezi s tem poudarja, da namen tajnosti glasovanja iz prvega odstavka 14. člena ZUstS ni v tem, da se javnost nikoli ne bi smela seznaniti z anonimnimi glasovnicami po zaključenem glasovanju. Namen tajnosti glasovanja je v zavarovanju reprezentativnega mandata poslancev oziroma v tem, da se lahko poslanci pri tajnem glasovanju svobodno opredelijo, brez da bi bili pri tem vezani na kakršna koli navodila.

Zagotovo je v javnem interesu tudi transparentnost izida zaključenega glasovanja na volitvah ustavnega sodnika.

Sodba I U 1870-2020-24 z dne 21. 8. 2023

Institut: poslovni subjekti pod prevladujočim vplivom oseb javnega prava, izjema - poslovna skrivnost, obseg in vrsta opravljenih storitev

Povzetek:

Tretji odstavek 6.a člena ZDIJZ nomotehnično vsebuje absoluten dostop le do osnovnih podatkov o "donatorskih, sponzorskih, svetovalnih, avtorskih ali drugih intelektualnih storitev ali drugih pravnih poslih, s katerimi se dosega enak učinek", in ne do osnovnih podatkov v zvezi z navedenimi "drugimi storitvami".

Sodba I U 842/2020-38 z dne 6. 11. 2023

Institut: poslovna skrivnost, Banka Slovenije

Povzetek:

Iz petega odstavka 1. člena Pravilnika o varovanju zaupnih podatkov v Banki Slovenije izhaja, da se v Banki Sloveniji zaupni podatki obravnavajo kot poslovna skrivnost, kar pomeni, da so vsi tisti podatki, ki so zaupni, po določilu pravilnika hkrati tudi poslovna skrivnost. Če tožeča stranka tega pravilnika v postopku na drugi stopnji ni predložila, to še ne pomeni, da taki podatki ne morejo biti poslovna skrivnost, saj je pravilnik tovrstne podatke določal kot poslovno skrivnost, del zahtevanih podatkov pa so tudi podatki o nazivih obeh bank, ki jih tožeča stranka ne želi razkriti. S tem v zvezi se sodišče pridružuje

stališču tožeče stranke, da bi morala tožena stranka v postopku razčistiti dejansko stanje in bi lahko podala tožeči stranki tudi zahtevo za dopolnitev dokumentacije.

6.1.2 SODBE UPRAVNEGA SODIŠČA V LETU 2024

Sodba II U 431/2022-27 z dne 12. 4. 2024

Institut: pravni posel, vrsta pravnega posla

Povzetek:

"Osnovni podatki o pravnih poslih" so informacije javnega značaja. Iz jasne zakonske določbe torej izhaja obveznost posredovanja informacije o vrsti pravnega posla, ne pa tudi že samega opisa konkretnega pravnega posla ali celo navedbe konkretnega predmeta pogodbe, še manj pa predložitev vseh dokumentov ali verodostojnih listin.

Sodba I U 724/2024-65 z dne 28. 5. 2024

Institut: 6. člen ZDIJZ (1. točka prvega odstavka), davčna tajnost

Povzetek:

Državni organ, ki je pridobil podatek neodvisno od davčnega postopka, tudi če ne za namene davčnega postopka, tega ne sme posredovati naprej, če ve, da je pri davčnem organu ta isti dokument zaupne narave. Nedavčni organ bi torej moral to okoliščino preveriti, če je z njo seznanjen.

Sodba I U 630/2020-68 z dne 30. 9. 2024

Institut: izjeme, presoja o izjemah, poslovna skrivnost, škodni test

Povzetek:

Organ pa lahko po določbi prvega odstavka 6. člena ZDIJZ prosilcu zavrne dostop do zahtevane informacije, če se zahteva nanaša na v 6. členu ZDIJZ taksativno določene izjeme. Tako se prosilcu lahko zavrne zahteva do zahtevane informacije tudi tedaj, če se zahteva nanaša na (za ta upravni spor relevantne izjeme): podatek, ki je opredeljen kot poslovna skrivnost v skladu z zakonom, ki ureja gospodarske družbe (2. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ); podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi upravnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi (7. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ); podatek, ki je bil pridobljen ali sestavljen zaradi pravnega, nepravnega ali drugega sodnega postopka, in bi njegovo razkritje škodovalo njegovi izvedbi (8. točka prvega odstavka 6. člena ZDIJZ).

Upoštevajoč povzeta materialnopravno podlago in dopuščeno revizijsko vprašanje, je sodišče prepričano, da je treba izjemi 7. in 8. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ presojati od primera do primera oziroma odločitev o tem, ali se zahtevani podatek razkrije ali ne, vezati na opravo t. i. škodnega testa. Tako razlago potrjuje po presoji sodišča tudi dejstvo, da so tudi dokumenti, ki so nastali z izrednimi pravnimi sredstvi, lahko varovani na podlagi te izjeme, če je tak postopek še v teku in je izkazan obstoj škode za njegov nadaljnji potek.

Informacija javnega značaja po presoji sodišča samo zaradi odprave odločbe ne izgubi lastnosti informacije javnega značaja. Sodišče se strinja s toženko, da pravica dostopati do dokumenta po ZDIJZ ne preneha obstajati z odpravo odločbe v upravnem sporu, ker so tudi odpravljene odločbe lahko predmet zahteve prosilca, če izpolnjujejo vse kriterije, ki jih ZDIJZ v 4. členu določa za informacijo javnega značaja.

Sodba I U 1750/2021-31 z dne 11. 10. 2024

Institut: izjeme, 13. člen Uredbe, vpogled v sodni spis

Povzetek:

Glede na 13. člen Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja ima v pravdni zadevi le tožnik kot prvostopenjski organ pravico oceniti, kdaj bi razkritje nekega podatka lahko škodovalo sodnemu postopku in kdaj ne. Te pravice sodišče, ki vodi konkretni sodni postopek, nima. Zato tožnik ne more utemeljiti obstoja izjeme iz 8. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ. Ni namreč sporno, da Pravno mnenje ni bilo pridobljeno ali sestavljeno zaradi postopka v gospodarskem sporu, tožnik pa ni uspel prepričati sodišča glede tega, kako bi lahko bi njegovo razkritje škodovalo izvedbi sodnega postopka. Njegove skope splošne navedbe, da Pravno mnenje predstavlja izhodišče za

njegovo delovanje in postopanje v več potencialnih primerih, v zvezi s katerimi že tečejo sodni postopki ali pa so še v fazi izvensodnega reševanja spora, temu kriteriju ne morejo zadostiti. Kot je sodišče pojasnilo že zgoraj, je treba razloge za nerazkritje informacije javnega značaja iz 5.a in 6. členu presojati restriktivno, saj gre za izjeme od prostega dostopa do posamezne informacije.

Sodišče ob tem dodaja, da je zagotovo v javnem interesu tudi transparentnost poslovanja tožnika, ki je javni zavod, še zlasti glede nabave zaščitne in medicinske opreme, o čemer je tekla široka družbena razprava, nadzor v zvezi s tem pa so vršili Računsko sodišče, Komisija za preprečevanje korupcije in Nacionalni preiskovalni urad, izvedena pa je bila tudi parlamentarna razprava. V luči vseh teh okoliščin sodišče nima pomislekov o tem, da bi bil sporni dostop do Pravnega mnenja nesorazmeren tožnikovi pravici do učinkovitega sodnega varstva v konkretnem sodnem postopku, v katerem prosilec ne nastopa niti kot stranka niti kot priča.

Kot je sodišče pojasnilo že zgoraj, morata biti za obstoj izjeme iz 8. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ kumulativno podana oba pogoja. Tožnik ni izkazal, da bi bilo Pravno mnenje pridobljeno ali sestavljeno zaradi konkretnega sodnega postopka in da bi njegovo razkritje škodovalo izvedbi omenjenega postopka. Okrožno sodišče v Ljubljani, ki rešuje konkretno sodno zadevo, se o vprašanju škode za postopek ne bi moglo izreči, saj Pravnega mnenja v tem spisu ni. Namen izjeme iz te točke ni varovati zasebne interese strank postopka, ampak je obravnavana zadeva primarno namenjena varstvu sodnih postopkov v ožjem pomenu besede, torej varstvu dokumentov, s katerimi v sodnih spisih razpolagajo sodišča.

Tožnikovo navajanje, da ni dolžan predložiti Pravnega mnenja v konkretnem sodnem postopku ali v katerem koli drugem sodnem postopku, ker mu ta dokument lahko služi le kot strateško orožje, je posplošeno in nekonkretizirano, zato ga ni mogoče sprejeti. Njegovo preširoko tolmačenje vsebine prvega pogoja za obstoj izjeme iz 8. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ, bi lahko preprečilo dostop do vseh dokumentov, ki bi jih lahko morda lahko kdaj uporabil v posamičnem sodnem postopku, ali pa bi mu služili le v strateške namene. To bi lahko hipotetično zajelo vse dokumente, s katerimi razpolaga. Takšno stališče ni v skladu z namenom ZDIJZ. Namen tega zakona je v tem, da se zagotovi javnost in odprtost delovanja organov ter se omogoči uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Zato si morajo organi prizadevati, da dosežejo čim večjo obveščenost javnosti o svojem delovanju (2. člen ZDIJZ). Tožnik bi lahko dostop do zahtevanih dokumentov prosilcu omejil ali zavrnil le, če bi bila izkazana katera izmed zakonsko določenih izjem. Tega ni uspel izkazati, zato je tožniku dolžan omogočiti dostop do Pravnega mnenja na način in v roku kot izhaja iz izpodbijane odločbe.

6.2 SODBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE 2023 IN 2024¹⁷

6.2.1 SODBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE V LETU 2023

V letu 2023 so bile zoper sklepe Upravnega sodišča vložene 4 pritožbe (I Up 143/2023, I Up 144/2023, I Up 156/2023 in I Up 157/2023). Vse 4 pritožbe so bile zavržene kot nedovoljene zaradi pomanjkanja postulacijske sposobnosti.

6.2.2 SODBE VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE V LETU 2024

Sodba št. X Ips 1/2024 z dne 3. 4. 2024 (na odločitev druge stopnje, št. I U 432/2021-45)

Institut: izjeme od dostopa do informacije javnega značaja, davčna tajnost, druga vrsta postopka, listine stranke, razkritje podatkov, dolžnost posredovanja informacij, obid kogentnega predpisa

Povzetek:

Zmotno je stališče, da mora drug organ, ko odloča o zahtevi za dostop do informacij javnega značaja, obravnavati zahtevane informacije kot davčno tajnost le, če bi te informacije obdeloval izključno z namenom, da bi davčni organ na njihovi podlagi odločil o davčni obveznosti.

ZDIJZ ni edini predpis, ki ureja dostop do informacij državnih organov, ampak je eden od zakonov, ki urejajo to področje v okviru in v skladu z drugim odstavkom 39. člena Ustave. Zato je treba v vsakem

¹⁷ <https://www.ip-rs.si/informacije-javnega-zna%C4%8Daja/sodbe-vrhovnega-sodi%C5%A1%C4%8Da>

primeru zahtevane informacije ugotoviti, ali iz določb posameznega zakona, ki ureja določeno področje izvrševanja javnih nalog, ne izhaja prepoved posredovanja določenih podatkov. Če bi namreč za pridobitev iste informacije veljali različni pogoji v primeru, če bi jo posredovali različni organi, bi šlo za očitno izigravanje zakonskih omejitev in varstev, ki so jih določili ZDIJZ in drugi relevantni zakoni.

Odgovor na vprašanje, ali davčna tajnost zavezuje tudi drug državni organ, ki podatke pridobi v okviru svojega upravnega postopka, a ne od davčnega organa in pred začetkom davčnega postopka, izhaja iz drugega dela 16. člena ZDavP-2, ki nalaga varstvo davčne tajnosti vsem drugim osebam, ki so zaradi narave svojega dela prišle v stik s podatki, ki so davčna tajnost, in teh ne smejo sporočiti tretjim osebam. Ker je namen določbe varstvo zaupnosti podatkov z omejitvijo njihovega razširjanja tretjim osebam, niti drug državni organ, ki je pridobil tak podatek, čeprav neodvisno od davčnega postopka, tega ne sme posredovati naprej, če ve za njegovo zaupno naravo. Če je torej nedavčni upravni organ z navedeno okoliščino seznanjen, to z vidika njegove vloge organa po ZDIJZ vzpostavlja dolžnost, da to okoliščino preveri (ugotovi njen obstoj ali jo zavrne). V nasprotnem primeru bi razkritje podatkov iz dokumentov njegovega upravnega postopka po svojem dejanskem učinku lahko pomenilo razkritje podatkov o materialnem položaju zavezanca za davek nepoblaščenim osebam in s tem obvod specialne ureditve v ZDavP-2 glede upravičencev do podatkov iz davčnega postopka.

Sklep X lps 24/2022 z dne 5. 6. 2024

Institut: parlamentarna preiskava, izjeme do dostopa, postopek nadzora, sodni postopek

Povzetek:

Parlamentarna preiskava ni nadzorni postopek v smislu prvega in drugega odstavka 5.a člena ZDIJZ.

Parlamentarna preiskava tudi ni (drug) sodni postopek v smislu 8. točke prvega odstavka 6. člena ZDIJZ.

Sodba št. X lps 34/2023 z dne 6. 11. 2024 (na odločitev druge stopnje, št. I U 293/2020-21)

Institut: izjeme od dostopa do informacije javnega značaja, škodovanje izvedbi upravnega postopka, podatek v zvezi z upravnim postopkom, postopek v teku

Povzetek:

V okviru izjeme do dostopa informacij javnega značaja po 7. točki prvega odstavka 6. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) lahko oziroma mora organ, pred katerim se vodi upravni postopek, sam opraviti presojo, ali bo razkritje podatka škodovalo izvedbi upravnega postopka, ki ga vodi sam in v skladu s tem ravnati tako pri posredovanju podatkov drugim organom kot pri odločanju o dostopu do informacij javnega značaja. Navedena izjema iz 7. točke je namenjena varovanju postopka in ne stranke; gre za škodo, ki bi nastala postopku, ne stranki. Pri odločanju o obstoju te izjeme ni pravno pomembno, zakaj prosilec potrebuje zahtevano informacijo.

Glede na zgoraj obrazloženo je po presoji Vrhovnega sodišča pravilno stališče v izpodbijani sodbi (23. točka), da je ta izjema namenjena varstvu nadaljnje izvedbe (torej mora biti postopek še v teku) upravnega postopka, zato lahko škodo, ki bi nastala z razkritjem dokumentov oceni le organ, ki postopek vodi, ne pa v postopku udeležena stranka. Na organu je dokazno breme, da kot verjetno izkaže ogroženost nadaljnje izvedbe postopka. Če organ oceni, da nadaljnje izvedba postopka z razkritjem zahtevanih dokumentov ne bo ogrožena, se na to izjemo ne sklicuje.

6.3 SODBA USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE

V letih 2023 in 2024 Ustavno sodišče Republike Slovenije ni izdalo nobene sodbe, ki bi neposredno posegala na področje dostopa do informacij javnega značaja.